

OBSAH

ÚVODEM.....	3
1. VYMEZENÍ JIHOMORAVSKÉHO REGIONU A JEHO SPECIFIK	4
1.1. REGIONY V ČESKÝCH ZEMÍCH.....	4
1.2. REGIONY V EVROPĚ.....	5
1.3. POJETÍ REGIONU.....	7
1.4. VYTVÁŘENÍ REGIONŮ A REGIONALISMUS.....	7
1.5. ÚZEMNÍ ČLENĚNÍ ČR.....	9
1.6. VYMEZENÍ JIHOMORAVSKÉHO REGIONU.....	10
1.6.1. Možné varianty uspořádání.....	10
1.6.2. Hodnocení variantních uspořádání.....	11
1.7. REGIONY A STRUKTURA ŘÍZENÍ VZDĚLÁVÁNÍ.....	14
1.7.1. Struktura státní správy a školské správy.....	14
1.7.2. Představy regionálního školského managementu.....	15
1.8. REFORMY ŠKOLSKÉHO MANAGEMENTU VE SVĚTĚ.....	15
1.8.1. Přístupy k reformám.....	15
1.8.2. Rozhodovací procesy v rámci OECD na jednotlivých úrovních.....	17
1.9. CHARAKTERISTIKA JIHOMORAVSKÉHO REGIONU.....	18
1.9.1. Poloha a rozloha.....	18
1.9.2. Geografická a ekologická situace.....	19
1.9.3. Obyvatelstvo.....	23
1.9.4. Národnostní složení.....	25
1.9.5. Politické zaměření.....	26
1.9.6. Sociální poměry.....	27
1.9.7. Ekonomické poměry.....	30
1.9.8. Stav kultury.....	33
2. VÝVOJ ŠKOLSTVÍ V JIHOMORAVSKÉM REGIONU.....	38
2.1. SPECIFICKÉ RYSY VÝVOJE MINULÉHO OBDOBÍ.....	38
2.2. ANALÝZA ZÁKLADNÍCH PROBLÉMŮ ŘÍZENÍ ŠKOLSTVÍ.....	40
2.2.1. Změny v přístupech pedagogických pracovníků a v atmosféře škol.....	40
2.2.2. Zavádění právní subjektivity na školách.....	41
2.3. MATEŘSKÉ ŠKOLY.....	43
2.3.1 Vliv demografického vývoje.....	43
2.3.2. Počty mateřských škol.....	44
2.3.3. Zřizovatelé mateřských škol.....	45
2.3.4. Právní subjektivita mateřských škol.....	46
2.3.5. Návštěvnost mateřských škol.....	47
2.3.6. Ukazatelé mateřských škol.....	47
2.3.7. Rušení mateřských škol.....	47
2.3.8. Vývody ke stavu a vývoji předškolní výchovy.....	48
2.4. ZÁKLADNÍ ŠKOLSTVÍ.....	49
2.4.1. Základní školy.....	49
2.4.2. Integrované základní školy.....	51

2.4.3. Základní umělecké školy.....	52
2.4.4. Speciální základní školy.....	53
2.4.5. Závěry k problematice základního školství.....	54
2.5. STŘEDNÍ ŠKOLY.....	56
2.5.1. Velikost a zaměření středních škol.....	56
2.5.2. Úroveň výuky a spolupráce s praxí.....	59
2.5.3. Zkušenosti s právní subjektivitou u středních škol:.....	60
2.5.4. Restituce.....	60
2.5.5. Charakteristika a zvláštnosti SOŠ v okresech.....	60
2.5.6. Jak se projevilo rozdělení správy SOU na více ministerstev.....	60
2.5.7. Ukazatelé středních škol.....	62
2.5.8. Závěry a doporučení v řízení středních škol.....	62
2.6. VYSOKÉ ŠKOLY.....	63
2.7. VÝVOJ TRANSFORMACE REGIONÁLNÍ ŠKOLSKÉ SPRÁVY.....	73
2.7.1. Předlistopadový stav.....	73
2.7.2. Porevoluční změny.....	73
2.7.3. Odvětvové řízení.....	73
2.7.4. Územní řízení.....	74
2.7.5. Fungování školských úřadů.....	74
2.7.6. Fungování okresních školních inspektorátů.....	77
2.7.7. Školská správa vyššího regionu.....	82
2.8. ROZVOJ ŠKOLSKÉ SAMOSPRÁVY.....	82
2.8.1. Přístupy k řešení.....	82
2.8.2. Vztah státní správy a samosprávy ve školství.....	82
2.8.3. Metody státní správy a samosprávy ve školství.....	83
2.8.4. Složení samosprávných orgánů ve školství.....	83
2.8.5. Náplň činnosti samosprávných orgánů ve školství.....	84
2.8.6. Samosprávné orgány na školách a školských zařízeních.....	85
2.8.7. Samosprávné orgány v regionu.....	85
2.8.8. Samosprávné orgány ve vyšším regionu.....	86
2.9. POSTAVENÍ OBCÍ V ROZVOJI VZDĚLÁVÁNÍ.....	86
2.9.1. Vztah obec - škola.....	86
2.9.2. Průzkum stavu a problémů se vzděláváním v obcích.....	87
2.9.3. Velkoměstské podmínky pro vzdělávání.....	88
2.9.4. Vliv obcí na vzdělávání.....	90
2.9.5. Adekvátní kompetence obce v současné době zahrnují.....	90
2.10. DOSAŽENÉ VZDĚLÁNÍ OBYVATEL JIHOMORAVSKÉHO KRAJE.....	91
2.11. POROVNÁNÍ UKAZATELŮ VE VZDĚLÁVÁNÍ JM KRAJE A ČR.....	91
2.12. SHRNTÍ K VÝVOJI ŠKOLSTVÍ.....	92
3. INSTITUCIONÁLNÍ A MATERIÁLOVÉ ZDROJE.....	94
3.1. ŘÍDICÍ ORGÁNY VZDĚLÁVACÍCH INSTITUCÍ V JIHOMORAVSKÉM KRAJI.....	94
3.2. CHARAKTERISTIKA SÍTĚ ŠKOL A ŠKOLSKÝCH ZAŘÍZENÍ.....	94
3.2. DOSTUPNOST VZDĚLÁVÁNÍ.....	96
3.4. ROZMÍSTĚNÍ ŠKOL.....	97
3.4.1. Rozmístění mateřských škol.....	97
3.4.2. Rozmístění základních škol.....	97

3.4.3. Rozmístění středních škol	102
3.5. MATERIÁLNÍ ZDROJE	105
3.5.1. Stáří a technický stav školních budov	105
3.5.2. Vybavenost školních budov	107
3.5.3. Využitost školních budov	108
3.6. SHRNUTÍ K INSTITUCIONÁLNÍM A MATERIÁLOVÝM ZDROJŮM	108
4. LIDSKÉ ZDROJE.....	110
4.1. CHARAKTERISTIKA LIDSKÉHO POTENCIÁLU VE ŠKOLSTVÍ	110
4.2. POČTY PEDAGOGICKÝCH A OSTATNÍCH PRACOVNÍKŮ	111
4.3. DIVERZIFIKACE LIDSKÝCH ZDROJŮ	111
4.4. UKAZATELE ZATÍŽENOSTI UČITELŮ	112
4.5. KVALIFIKOVANOST UČITELŮ	113
4.6. VĚKOVÉ SLOŽENÍ UČITELŮ A JEHO DŮSLEDKY	116
4.7. POSTAVENÍ UČITELŮ	118
4.8. ODCHODY UČITELŮ	118
4.9. DALŠÍ VZDĚLÁVÁNÍ PEDAGOGICKÝCH PRACOVNÍKŮ	119
4.9.1. Místa dalšího vzdělávání	119
4.9.2. Možnosti vzdělávání ve vyšším regionu	120
4.9.3. Další vzdělávání v okresech	121
4.9.4. Pohled na kvantitativní stránku vzdělávání	121
4.9.5. Jaké jsou důvody dalšího vzdělávání	122
4.9.6. Dostupnost dalšího vzdělávání	122
4.9.7. Co brání učitelům v dalším vzdělávání	122
4.9.8. Hodnocení dalšího vzdělávání	122
4.9.9. Shrnutí ke stavu lidských zdrojů	124
5. FINANČNÍ ZDROJE	126
5.1. VÝZNAM FINANCOVÁNÍ	126
5.2. ZMĚNY VE FINANCOVÁNÍ	126
5.3. PODÍL FINANČNÍCH PROSTŘEDKŮ PRO JIHOMORAVSKÝ KRAJ	127
5.4. DIVERZIFIKACE FINANČNÍCH ZDROJŮ	127
5.5. ROZDĚLENÍ FINANČNÍCH PROSTŘEDKŮ	129
5.6. SHRNUTÍ K FINANCOVÁNÍ	132
6. CHARAKTERISTIKA VZDĚLÁVACÍ NABÍDKY A POPTÁVKY	134
6.1. POPTÁVKA NA TRHU PRÁCE	134
6.2. NABÍDKA NA TRHU VZDĚLÁVÁNÍ	136
6.3. ŠKOLSTVÍ A TRŽNÍ PODMÍNKY	137
6.4. SHRNUTÍ K NABÍDCE A POPTÁVCE VE VZDĚLÁVÁNÍ	138
7. VÝSLEDNÉ ZHODNOCENÍ DNEŠNÍHO STAVU	139
7.1. KLASIFIKACE USKUTEČNĚNÝCH ZMĚN VE VZDĚLÁVÁNÍ	139
7.1.1. Pozitivní posun	139
7.1.2. Provedené změny, vyžadující korekci	140
7.1.3. Nevyřešené problémy	141
7.2. MÍRA USPOKOJOVÁNÍ VZDĚLÁVACÍCH POTŘEB	142

7.3. ODCHYLKA JIHMORAVSKÉHO REGIONU OPROTI PRŮMĚRU ČR	143
7.4. SHRNUTÍ SILNÝCH STRÁNEK A POZITIVNÍCH FAKTORŮ	143
7.5. SHRNUTÍ SLABÝCH STRÁNEK A NEGATIVNÍCH FAKTORŮ	144
7.6. DOPORUČENÍ PRO RYCHLÁ, KRÁTKODOBÁ OPATŘENÍ	145
8. KONCEPCE DALŠÍHO ROZVOJE VZDĚLÁVÁNÍ.....	147
8.1. STAV TRANSFORMACE ŘÍZENÍ ŠKOLSTVÍ V JIHMORAVSKÉM REGIONU	147
8.2. DEMOGRAFICKÝ VÝVOJ.....	147
8.3. PROGNOZA VÝVOJE EKONOMIKY A ZAMĚSTNANOSTI.....	150
8.4. PROGNOZA SOCIÁLNÍ	150
8.5. PROGNOZA ORGANIZAČNÍ STRUKTURY ŘÍZENÍ VZDĚLÁVÁNÍ	151
8.5.1. <i>Konstrukce variantních modelů</i>	151
8.5.2. <i>Zemský model</i>	152
8.5.3. <i>Oblastní model</i>	152
8.5.4. <i>Výběr optimální varianty</i>	153
8.6. ZHODNOCENÍ PROGNOZ Z HLEDISKA VÝVOJE VZDĚLÁVACÍ SOUSTAVY	154
9. DOPORUČENÍ.....	156
9.1. DOPORUČENÍ K ROZVOJI VZDĚLÁVACÍ POLITIKY V REGIONU	156
9.2. DOPORUČENÍ V ORGANIZACI A ŘÍZENÍ	157
9.3. DOPORUČENÍ K SÍTI ŠKOL	158
9.4. DOPORUČENÍ V PŘÍPRAVĚ PEDAGOGICKÝCH PRACOVNÍKŮ	158
9.5. NÁVRH OPATŘENÍ VE FINANCOVÁNÍ.....	158
10. RĚSUMÉ (IN ENGLISH)	161
11. POUŽITÉ ZKRATKY A VYSVĚTLIVKY	165
12. L I T E R A T U R A	166
12.1. PODKLADOVÉ PRÁCE AUTORA.....	166
12.2. PODKLADOVÉ STUDIE.....	167
12.3. POUŽITÁ LITERATURA	167
13. ANOTACE (Z POSUDKŮ RECENZENTŮ)	170
14. PŘEHLED TABULEK A OBRÁZKŮ	171
OBSAH.....	174

**Ústřední knihovna
právnícké fakulty MU
Brno**